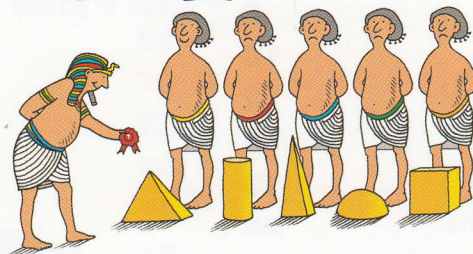

LAROUSSE junior

Egiptul

ILUSTRAȚII:
Jeremy Pemberton

enciclopedia rao

EGIPTUL, ȚARA NILULUI

Animale și plante

Nilul, „autostrada Egiptului“

400 de faraoni, 31 de dinastii

Armata egipteană

ZOOM → Bătălia de la Qadesh

Mic ghid de călătorie în țările străine

6

8

10

12

16

18

20

FARAONUL, ZEUL PĂMÂNTULUI

Faraonii Regatului Vechi

Faraonii Regatului Mijlociu

Faraonii Regatului Nou

ZOOM → Expediția lui Nekho

Grecii în Egipt

În serviciul faraonului

22

26

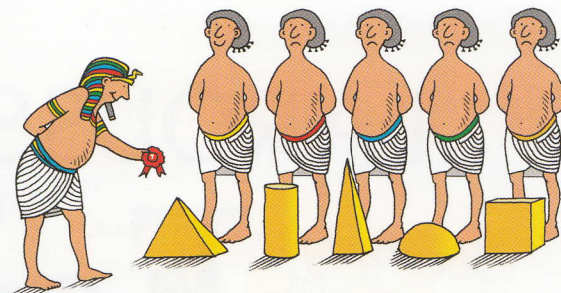
28

30

32

34

36

PIRAMIDE ȘI TEMPLE

40

Marile piramide

42

Templul, palatul zeului

44

Case și palate

46

RELIGIE, ZEI ȘI MUMII

48

Isis și Osiris: reglarea conturilor între zei

50

Zei principali

52

Animale divine

54

Ritualuri cotidiene și mari sărbători

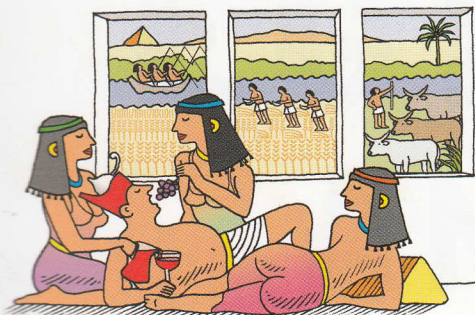
56

ZOOM → Ekhnaton și Soarele

58

Mumii și funeralii

60

VIAȚA ÎN EGIPT

La masă: „O mie de pâini, o mie de păsări...”	66
Moda egipteană	68
Machiaj, parfumuri și bijuterii	70
Jucării și jocuri de societate	72
Muzica și dansul	74
Animale îndrăgite	76
Scrierea în zece lecții	78
Povestiri și legende	80
Ce știau egiptenii	82

ARTA ȘI REGULILE SALE 84

De la Epoca predinastică la Regatul Mijlociu	88
Artă Regatului Nou	90
Artă Epocii târzii	92
ZOOM → Jefuitorii de morminte	94

BONAPARTE ÎN EGIPT

Champollion și secretul hieroglifelor	96
Impresionantele descoperiri ale arheologului Mariette	100
ZOOM → Mormântul lui Thutankhamon	102
	104

PRINCIPALELE SITURI

Cairo și împrejurimile sale	106
Luxor și Valea Regilor	110
De la Alexandria la Abu-Simbel	112

EGIPTUL ÎN BENZI DESENATE ȘI CINEMA 114

Curiozități	118
Cifre de reținut	120
Cronologie	122

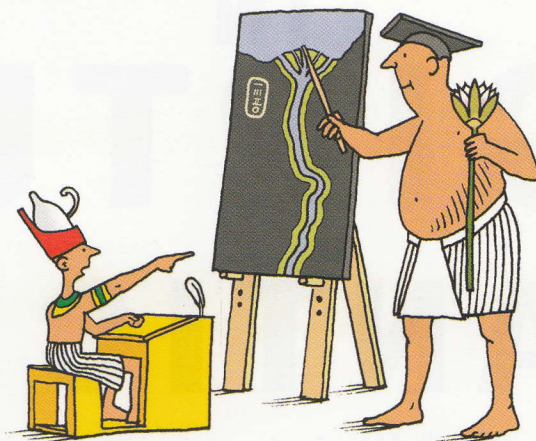
BINE AȚI VENIT ÎN EGIPTUL ANTIC!

Pe malurile Nilului s-a născut cea mai îndelungată și mai strălucitoare civilizație a Antichității: **Egiptul antic**. Egiptul este o țară a misterelor: cum au fost construite templele care au sfidat timpul? Care sunt zeii care au decis soarta egiptenilor? Ce semnificație au **hieroglificele**, acele semne magice? Nici o civilizație n-a suscitât atât de mult imaginația oamenilor...

Originile acesteia se pierd în negura timpurilor. Zei în viață, **faraonii** care au domnit asupra Egiptului și-au condus țara pe culmile prosperității.

Imediat după Epoca predinastică, ei au construit faimoasele **piramide de la Gizeh**. Egiptul antic este acolo, cu toate secretele acestei lumi pierdute, **comorile, statuile** și fascinanta sa artă...

EGIPTUL, ȚARA NILULUI

**CIVILIZAȚIA EGIPTEANĂ ÎȘI DATOREAZĂ PROSPERITATEA BOGĂȚIEI
APELOR NILULUI. FĂRĂ ACEST FLUVIU, EA N-AR FI ATINS NICIODATĂ
O ASEMENEA GRANDOARE.**

UN FLUVIU ÎN DEȘERT

Nordul Africii este o imensă zonă deșertică și de roci aride. La extremitatea estică, deșertul este brusc întrerupt de o lungă fâșie verde, care se întinde de la sud spre nord și care nu depășește 30 km în lățime. Aceasta este singura regiune locuibilă: Valea Nilului.

LUNG DE 6 740 KILOMETRI!

De la platourile înalte ale Africii de Est până la Marea Mediterană, Nilul parcurge 6 740 km. Este cel mai lung fluviu din lume. Aproape de izvoare, el beneficiază de ploile abundente din regiunile ecuatoriale. Această acumulare de apă îi permite să traverseze mii de kilometri.

Când se tocesc, zăpezile de pe vârfurile înalte ale Africii determină creșterea debitului fluviului, provocând inundații.

**SFÂRȘITUL
INUNDAȚIILOR**
În prezent nu se mai produc inundații deoarece a fost construit un baraj în apropiere de Aswan, creând astfel o imensă acumulare de apă: Lacul Nasser, lung de 500 km. De atunci, Nilul nu-și mai inundă valea, menținându-și nivelul constant.

INUNDAȚII ȘI ALUVIUNI

În Antichitate, inundații periodice afectau Egiptul de la mijlocul lunii iunie până în septembrie. Când apa se retrăgea, lăsa în urmă un strat de mărșă și fertil: aluviunile. Acest pământ fertil care îmbogățește solul va deveni simbolul țării. El este negru, motiv pentru care vechii egipteni își vor denumi țara: „Kemet” („Cel Negru”).

VALEA ȘI DELTA NILULUI

Contrastul dintre valea fluviului și deltă a stat la originea divizării țării de către egipteni în Epoca faraonică.

Valea Nilului, de la Aswan la deltă, se numea Egiptul de Sus, în timp ce delta purta denumirea de Egiptul de Jos. Prin urmare, faraonul care domnea asupra Kemetului era regele Egiptului de Sus și de Jos.

Libris

Receptiv

ÎN WILLOCUL
DEȘERTULUI
se află o fâșie
vegetație
îngustă de o
parte și de alta
a Nilului. Valea
constituie
Egiptul de Sus și
delta, la nord,
Egiptul de Jos.

ANIMALE ȘI PLANTE

Observatori atenți ai naturii, vechii egipteni au reprodus pe pereții mormintelor diverse animale. Multe dintre acestea erau vâdate fie de țărani, fie de nobili și rege din bărcile lor mari.

**VÂNĂTOARE
DE PĂSĂRI
în mlaștini
cu ajutorul
bumerangului.**

**VÂNAREA
HIPOPOTAMULUI
este periculoasă.
În imagine se vede
cum animalul
omoară un crocodil!**

SPECII DISPĂRUTE

Faraonul Amenhotep al III-lea s-a încumetat să vâneze o dată 110 lei și altă dată 96 de tauri sălbatici.

Faptul demonstrează numărul mare al acestor animale în epoca respectivă. Existau, de asemenea, numeroase specii de șerpi și insecte. Cobra și vipera cu corn erau foarte periculoase, ca și scorpionul. În aer zburau și planau șoimul și diferite specii de vulturi. În zonele semi-deșertice alerga încă struțul.

Ibisul, care nu mai există în prezent, era foarte răspândit în zonele mlăștinoase.

FLOAREA DE LOTUS

Cu excepția palmierilor, Egiptul era foarte sărac în arbori din cauza climatului foarte cald și arid. Totuși, două plante sunt considerate simboluri ale Egiptului: lotusul și papirusul.

Planta Egiptului de Sus, lotusul, este o varietate de nufăr care plutește la suprafața apei. Floarea sa se deschide la lumina zilei și se închide la căderea nopții, ceea ce a permis asocierea ei cu Soarele.

PAPIRUSUL crește în special în mlaștini. În deltă, el forma în Epoca faraonică adevărate păduri care puteau atinge și 6 m înălțime.

PAPIRUSUL, BUN PENTRU ORICE

Ce plantă! Vechii egipteni îl mâncau ca pe o legumă și îl utilizau pentru a confecționa funii, coșuri, voaluri, șorturi, sandale sau ambarcațiuni ușoare. Tulpina sa lungă reprezenta una din marile bogății ale țării: din ea se obțineau colile pe care scribii puteau scrie. Pentru a scrie însă mai bine, va trebui să așteptăm inventarea hârtiei de către chinezi (700 d.Hr.).

CUM SE FABRICĂ PAPIRUSUL

Pentru a obține o coală de papirus, egiptenii decojeau tije, le umezeau și le tăiau în foite.

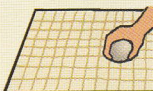
Netezite cu un ciocan,

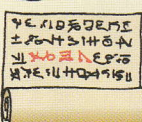
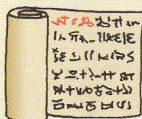
foițele erau suprapuse în două straturi, care se

intersectau în unghi drept. Acestea erau netezite încă o dată și presate în timpul uscării.

Fiecare coală avea aproximativ 45 cm lungime; colile lipite la ambele capete formau suluri de câțiva metri lungime.

PIETRELE PREȚIOASE ALE DEȘERTULUI

Părăsind Valea Nilului, egiptenii erau înconjurați de un univers de pietre. Pe țărmuri și în deșert se găseau din abundență materiale fragile (calcar, alabastru, gresie) și roci mai dure (granit, bazalt sau silex).

Zăcămintele conțineau toate tipurile de pietre semiprețioase: agat, smarald, cornalină, cristal de rocă, ametist sau turcoază.

Cât despre minerale, era vorba mai ales de cupru și aur, dar și de argint, plumb și cositor.

O CIVILIZAȚIE A PIETREI

Bogăția și diversitatea au făcut ca egiptenii să devină maeștri ai sculpturii: civilizația lor este o civilizație a pietrei. Când unificarea văii a făcut posibilă o mai bună organizare a muncii și când țăranii au putut hrăni muncitorii și îmbogăți regele, țara a trecut de la epoca trestiei sau a cărămizilor de lut la epoca pietrei. Zeii locuiau în imense palate construite pentru eternitate, regii au fost îngropați sub munți artificiali, însoțiți de sute – chiar mii – de vase care au sfidat timpul. Nici un alt popor al Antichității nu va tăia, ciopli, sculpta și asambla atâtea blocuri de piatră!

400 DE FARAONI, 31 DE DINASTII

Având o durată de peste 3 000 de ani, istoria Egiptului cunoaște o succesiune de epoci strălucitoare și de perioade de declin. Peste 400 de faraoni din 31 de dinastii au domnit peste țară! Cum se recunosc într-o atât de lungă istorie? Egiptologii disting trei mari perioade, „regatele”, corespunzând unor etape de ascensiune puternică (unitate și pace în interior, putere în exterior), separate de perioade „intermediare”, marcate de dezordine și divizare.

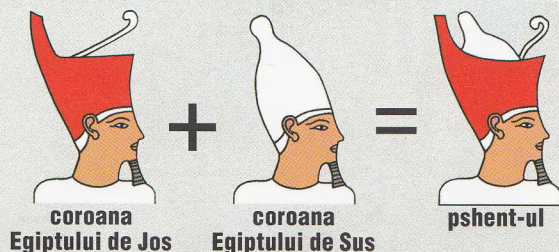

MYKERINOS
încadrat de
zeița Hathor
și de zeița
uneia dintre
provinciile țării.

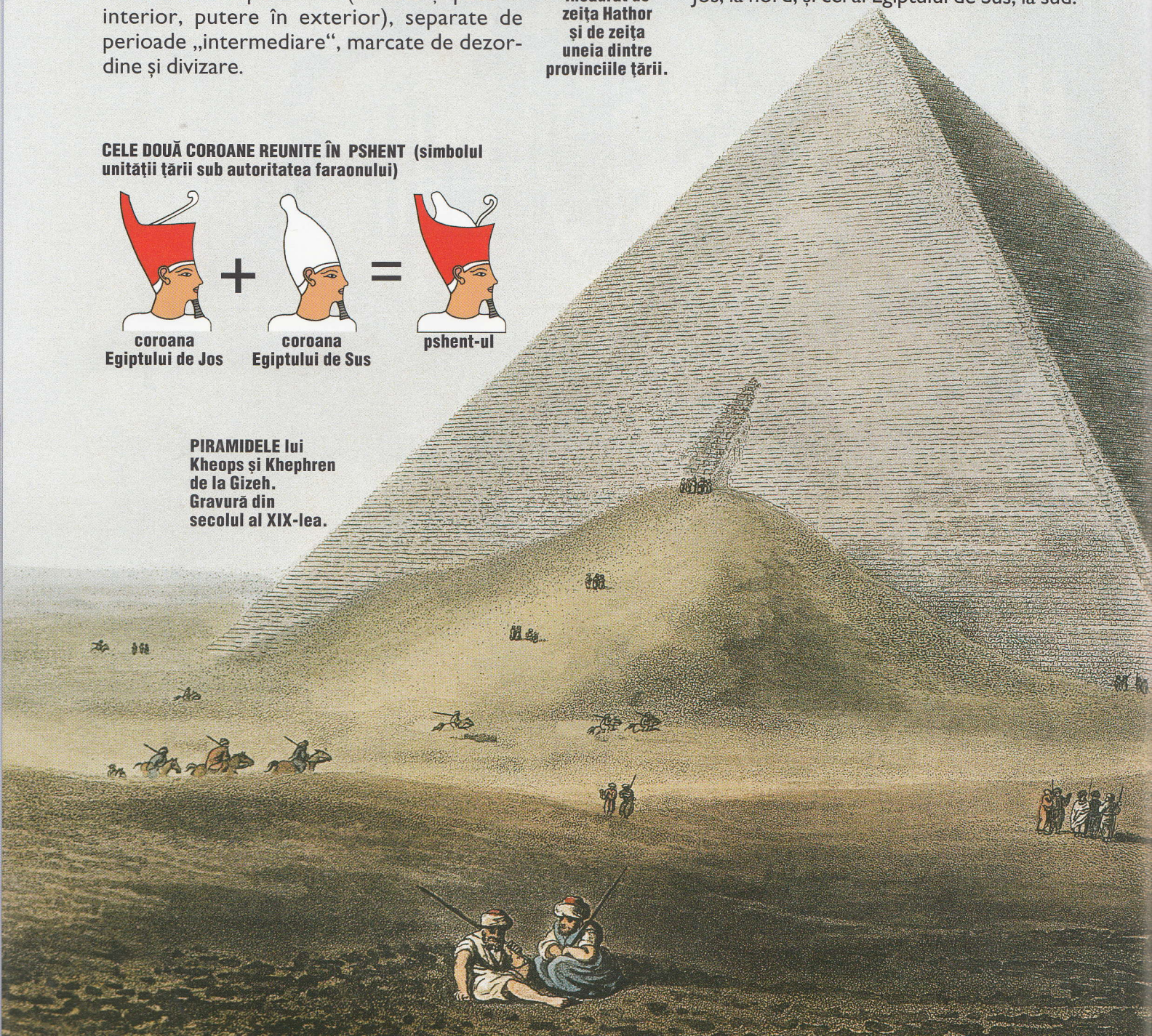
NAȘTEREA CIVILIZAȚIEI EGIPTENE

În urmă cu peste 5 000 de ani, egiptenii încep să realizeze lucrări mari de irigație pentru a stăpâni creșterea apelor fluviului, construiesc orașe și-și dezvoltă scrierea. Egiptul a fost împărțit atunci în două regate: cel al Egiptului de Jos, la nord, și cel al Egiptului de Sus, la sud.

CELE DOUĂ COROANE REUNITE ÎN PSHEM (simbolul unității țării sub autoritatea faraonului)

PIRAMIDELE lui
Kheops și Khephren
de la Gizeh.
Gravură din
secolul al XIX-lea.

Un rege din sudul Egiptului, Narmer (legendarul Menes), unifică țara în jurul anului 3150 î.Hr. și fondează prima dinastie. Faraonul domnește purtând pe cap „pschent”-ul, coroana dublă. Pentru a-și controla teritoriile, el construiește un fort cu ziduri albe la granița dintre cele două regate. Succesorii săi se vor așeza în jurul acestuia și-și stabilesc prima capitală la Memphis. Aceasta va continua să existe pe toată durata Regatului Vechi și va juca un rol important până la sfârșitul Egiptului faraonic.

KHEPHREN
protejat de
zeul Horus.

REGATUL VECHI: REGII PIRAMIDELOR

IMPERIUL
Faraonul poartă
coroana dublă și
calcă peste „Cele
Nouă Arcuri”
reprezentând
țările inamice.

O dată cu Djoser „Magnificul” începe era piramidelor. Fondatorul unei strălucitoare dinastii (a III-a), acest rege a construit prima piramidă: cea de la Saqqara. Egiptenii au fost încântați. Ei nu văzuseră până acum un monument din piatră. Succesorii lui Djoser vor construi piramide din ce în ce mai grandioase. Regii din dinastia a IV-a, Kheops, Khephren și Mykerinos, vor ridica colosalele piramide de la Gizeh. Acești faraoni sunt și mari cuceritori. Ei organizează expediții în Sinai pentru pietrele sale prețioase, în Liban pentru lemnul său valoros și chiar în îndepărtata Africă, în Nubia (Sudanul actual) pentru aur și fildeș.

PRIMA PERIOADĂ INTERMEDIARĂ: 70 DE REGI ÎN 70 DE ZILE

La sfârșitul celei mai lungi domnii din istoria egipteană, cea a lui Pepi al II-lea (94 de ani) autoritatea faraonului este contestată.

Puterea se fărâmițează și în provincii izbucnesc revolte... Către anul 2000 î.Hr., Egiptul cunoaște „70 de regi în 70 de zile”... Ce-i mult este de prisos! Țara este împărțită, luptele, nenorocirile și anarhia domnesc peste tot: „Oamenii își omoară propriii lor tați”, „Se cere pâine însângerată”...

Se mai spune că frontierele nu mai sunt păzite și că beduinii deșertului au semănat teroarea până în deltă.

**PERIOADA
INTERMEDIARĂ**
Cele două
coroane sunt
separate și Seth
cel Roșu, zeul
discordiei,
provoacă haos.

